

ប្រឡងសញ្ញាបត្រមធ្យមសិក្សាទុតិយភូមិ
សម័យប្រឡង: ១៩ សីហា ២០១៩
សំណួរ: រូបវិទ្យា (ផ្នែកវិទ្យាសាស្ត្រ)
រយៈពេល: ៩០ នាទី
ពិន្ទុសរុប: ៧៥

សាលាមេតូឌីស្តិកម្ពុជា .....
លេខបន្ទប់ ..... លេខតុ .....
ឈ្មោះបេក្ខជន .....
ហត្ថលេខាបេក្ខជន .....

សំណួរ និងចម្លើយ លើមេរៀនរូបវិទ្យាទី១២

១. ចូរពោលទ្រឹស្តីស៊ីនេទីចនៃឧស្ម័ន ?

ចម្លើយ

- ម៉ូលេគុលឧស្ម័នមានចលនាឥតឈប់ឈរ និងគ្មានសណ្តាប់ធ្នាប់ ។
- ទង្គិចរវាងម៉ូលេគុល និងផ្ទុកវាជាទង្គិចខ្នាត ។
- សន្មតនៅចន្លោះពេលទង្គិច ម៉ូលេគុលមានចលនាត្រង់ស្មើ ។
- តម្លៃមធ្យមនៃថាមពលស៊ីនេទីចរបស់ម៉ូលេគុលអាស្រ័យនឹងសីតុណ្ហភាព ។
- គេចាត់ទុកម៉ូលេគុលឧស្ម័ននីមួយៗ ជាចំណុចរូបធាតុ ។

២. តើច្បាប់ទី១ ទែម៉ូឌីណាមិចសិក្សាអំពីអ្វី? ចូរពោលច្បាប់នេះ ។

ចម្លើយ

- ច្បាប់ទីមួយទែម៉ូឌីណាមិចសិក្សាអំពី: បម្លែងថាមពលកម្ដៅ ទៅជាកម្មន្ត ឬថាមពលបែបផ្សេងៗទៀត ។
- ពោលច្បាប់ទី១ទែម៉ូឌីណាមិច: ក្នុងបម្លែងទែម៉ូឌីណាមិច កម្ដៅស្រូបដោយប្រព័ន្ធ Q ស្មើនឹងផលបូកកម្មន្តដែលបង្កើតដោយប្រព័ន្ធ W និងបម្រែបម្រួលថាមពលក្នុងនៃប្រព័ន្ធ ΔU គេបាន: $Q = \Delta U + W$ ។

៣. ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រព័ន្ធ ?

ចម្លើយ: ប្រព័ន្ធ: គឺជាវត្ថុ ឬសំណុំវត្ថុដែលគេលើកមកសិក្សាធៀបទៅនឹងនឹងវត្ថុដទៃទៀត (មជ្ឈដ្ឋានក្រៅ) ។

៤. ដូចម្តេចដែលហៅថាប្រព័ន្ធទែម៉ូឌីណាមិច ?

ចម្លើយ: ប្រព័ន្ធទែម៉ូឌីណាមិច: គឺជាប្រព័ន្ធដែលទទួលបម្លែងទែម៉ូឌីណាមិចអាចចេញពីភាពដើមមួយទៅភាពស្រេចមួយតាមដំណើរប្រព្រឹត្តទៅខុសៗគ្នា ។

៥. ដូចម្តេចដែលហៅថាភាពនៃប្រព័ន្ធ ?

ចម្លើយ: ភាពនៃប្រព័ន្ធជាសំណុំលេខដែលវាសតាមទំហំរូបវិទ្យាសម្រាប់សម្គាល់លក្ខណៈរបស់ប្រព័ន្ធនៅខណៈណាមួយ ។

៦. ដូចម្តេចដែលហៅថាបម្លែងទែម៉ូឌីណាមិច ?

ចម្លើយ: បម្លែងទែម៉ូឌីណាមិច: ប្រព័ន្ធមួយទទួលបម្លែងទែម៉ូឌីណាមិច កាលណាវាផ្លាស់ប្តូរភាពដោយប្តូរតែកម្មន្ត និងកម្ដៅជាមួយមជ្ឈដ្ឋានក្រៅប៉ុណ្ណោះ ។

៧. ដូចម្តេចដែលហៅថាបម្លែងបិទ និងបម្លែងចំហ ?

ចម្លើយ:

- បម្លែងបិទ: គឺជាបម្លែងដែលប្រព័ន្ធមានភាពដើម និងភាពស្រេចដូចគ្នា ។
- បម្លែងចំហ: គឺជាបម្លែងដែលប្រព័ន្ធមានភាពដើម និងភាពស្រេចខុសគ្នា ។

៨. ដូចម្តេចដែលហៅថាថាមពលក្នុងនៃឧស្ម័នបរិសុទ្ធ ?

ចម្លើយ: ថាមពលក្នុងនៃឧស្ម័នបរិសុទ្ធ: គឺជាថាមពលស៊ីនេទីចសរុបនៃម៉ូលេគុលរបស់ឧស្ម័ន ។

៩. ដូចម្តេចដែលហៅថា លំនាំអ៊ីសូករ លំនាំអ៊ីសូបា និងលំនាំអ៊ីសូទែម ?

រៀបរៀង និងបង្រៀនដោយ: ស៊ី សំអុន

ចម្លើយ:

- លំនាំអ៊ីសូករ: គឺជាលំនាំដែលមានប្រព័ន្ធក្នុងពេលបង្កើនទំហំខ្នាតណាមួយមានតម្លៃថេរ។
- លំនាំអ៊ីសូបា: គឺជាលំនាំដែលសម្ពាធនៃប្រព័ន្ធក្នុងពេលបង្កើនទំហំខ្នាតណាមួយមានតម្លៃថេរ។
- លំនាំអ៊ីសូទែម: គឺជាលំនាំដែលមានប្រព័ន្ធក្នុងពេលបង្កើនទំហំខ្នាតណាមួយមានតម្លៃថេរ។

១០. ចូរពោលគោលការណ៍ភាពដើម និងភាពស្រេច។

ចម្លើយ: គោលការណ៍ភាពដើម និងភាពស្រេចថា: កាលណាប្រព័ន្ធចេញពីភាពដើមទៅភាពស្រេច ដោយប្តូរតែកម្មន្ត (W) និងកម្ដៅ (Q) ជាមួយមជ្ឈដ្ឋានក្រៅ ផលបូកពីជគណិត ($Q - W$) អាស្រ័យតែនឹងភាពដើម និងភាពស្រេច វាមិនអាស្រ័យនឹងរាងនៃបង្កើនទេ។

១១. ចូរពោលគោលការណ៍សមមូល។

ចម្លើយ: គោលការណ៍សមមូល: កាលណាប្រព័ន្ធមួយទទួលបង្កើនបិទ ដោយប្តូរតែកម្មន្ត និងកម្ដៅជាមួយមជ្ឈដ្ឋានក្រៅ:

- បើវាធ្វើកម្មន្ត ($W > 0$) វាស្រូបកម្ដៅ ($Q > 0$)។
- បើវាឯកកម្មន្ត ($W < 0$) វាបញ្ចេញកម្ដៅ ($Q < 0$)។

១២. ដូចម្តេចដែលហៅថាលំនាំអាដ្យាបាទិច? **ចម្លើយ:** គឺជាបង្កើនមួយដែលថាមពលកម្ដៅមិនប្តូរជាមួយមជ្ឈដ្ឋានក្រៅ ($Q = 0$)។

១៣. ចូររៀបរាប់ដំណើរប្រព្រឹត្តទៅនៃស៊ីកកាកណូ។ **ចម្លើយ:**

- ដំណាក់កាលទី១: ឧស្ម័នស្រូបកម្ដៅ Q_h ពីធុងក្ដៅ T_h រីកមាឌតាមលំនាំអ៊ីសូទែម។
- ដំណាក់កាលទី២: ឧស្ម័នរីកមាឌតាមលំនាំអាដ្យាបាទិច។
- ដំណាក់កាលទី៣: ឧស្ម័នបញ្ចេញកម្ដៅ Q_c ពីធុងត្រជាក់ T_c រួមមាឌតាមលំនាំអ៊ីសូទែម។
- ដំណាក់កាលទី៤: ឧស្ម័នត្រូវបានបង្រួនតាមលំនាំអាដ្យាបាទិចរហូតដល់ស្ថានភាពដើមវិញ។

១៤. ដូចម្តេចដែលហៅថា ម៉ូទ័រចំហេះក្រៅ? ម៉ូទ័រចំហេះក្នុង?

ចម្លើយ:

- ម៉ូទ័រចំហេះក្រៅ: ប្រភេទម៉ូទ័រដែល ចំហេះកើតក្រៅកន្លែងកម្ដៅធ្វើកម្មន្ត។
ឧទាហរណ៍: ម៉ាស៊ីនដើរដោយចំហាយទឹក។
- ម៉ូទ័រចំហេះក្នុង: ប្រភេទម៉ូទ័រដែល ចំហេះកើតក្នុងកន្លែងកម្ដៅធ្វើកម្មន្ត។
ឧទាហរណ៍: ម៉ាស៊ីនបន្ទុះ ៤ វ៉ត ឬម៉ាស៊ីនបន្ទុះ ២ វ៉ត។

១៥. ចូរពោលទ្រឹស្តីបទកាកណូ? ដោយបញ្ជាក់រូបមន្តផង។ **ចម្លើយ:** បើម៉ាស៊ីនមួយដំណើរការរវាងធុងពីរដែលមានសីតុណ្ហភាពថេរមានទិន្នផលអតិបរមា ដំណើរនេះមានភាព រេវ៉េរស៊ីប ហើយម៉ាស៊ីនទាំងអស់ដំណើរការនៅចន្លោះសីតុណ្ហភាពដូចគ្នាមានទិន្នផលដូចគ្នា។
រូបមន្ត: $e = 1 - \frac{T_c}{T_h}$ ។

១៦. ចូររៀបរាប់វគ្គទាំងបួននៃម៉ូទ័របន្ទុះបួនវគ្គ។ **ចម្លើយ:**

- វគ្គទី១: វគ្គស្រូប
- វគ្គទី២: វគ្គបង្រួន
- វគ្គទី៣: វគ្គបន្ទុះ និងបន្ទុះ
- វគ្គទី៤: វគ្គបញ្ចេញ។

១៧. ចូររៀបរាប់វគ្គទាំងពីរនៃម៉ូទ័របន្ទុះពីរវគ្គ។ **ចម្លើយ:**

- វគ្គទី១: វគ្គបង្រួន និងបន្ទុះ
- វគ្គទី២: វគ្គស្រូបបញ្ចូល និងបញ្ចេញ។

១៨. ដូចម្តេចដែលហៅថារលក? តើរលកចែកចេញជាប៉ុន្មានប្រភេទ? ចូរឲ្យនិយមន័យនៃប្រភេទរលកនីមួយៗព្រមទាំងរកឧទាហរណ៍តាមប្រភេទនៃរលកនីមួយៗមកបញ្ជាក់ផង។

រៀបរៀង និងបង្រៀនដោយ: ស៊ី សំអុន

ចម្លើយ: រលក: គឺជាការបញ្ជូនថាមពលពីចំណុចមួយទៅចំណុចផ្សេងទៀតតាមរយៈមជ្ឈដ្ឋានណាមួយ។ រលកចែកចេញជាពីរគឺ:

- រលកទទឹង: ជារលកដែលមានគន្លងកែងនឹងទិសដៅដំណាលនៃប្រភព។ **ឧទាហរណ៍:** រលកទឹក រលាស់រ៉ឺស័រ ឬខ្សែយឺត។
- រលកបណ្តោយ: ជារលកដែលមានគន្លងស្របនឹងទិសដៅដំណាលនៃប្រភព។ **ឧទាហរណ៍:** រលកសម្លេង ទាញរ៉ឺស័រ ឬខ្សែយឺត។

១៩. ដូចម្តេចដែលហៅថាអំព្វីទុតនៃរលក?

ចម្លើយ: អំព្វីទុតនៃរលក: គឺជាបម្លាស់ទីអតិបរមានៃអង្គធាតុធៀបនឹងទីតាំងលំនឹង។

២០. ដូចម្តេចដែលហៅថាជាសនៃរលក?

ចម្លើយ: ជាសនៃរលក: គឺជាដំណើររង្វិលនៃវិច័យបង្កើតបានជាមួយ។

២១. ដូចម្តេចដែលហៅថារលកជញ្ជ្រុំ?

ចម្លើយ: រលកជញ្ជ្រុំ: គឺជារលកស៊ីនុយសូអ៊ីតពីរ ដែលមានអំព្វីទុត និងជំហនរលកដូចគ្នាផ្លាស់ទីតាមទិសដៅផ្ទុយគ្នា។

២២. ចូរពោលពីគោលការណ៍រលកតម្រួត។ សរសេរសមីការរលកតម្រួត។ **ចម្លើយ:**

រលកតម្រួត ឬរលកលីនេអ៊ែរគឺជាផលបូកវិច័យនៃបណ្តាចំណុចបម្លាស់ទីរលកពីរ ឬច្រើនពេលជាលក្ខណៈកាត់មជ្ឈដ្ឋានតែមួយដូចគ្នា។
សមីការរលកតម្រួត: $y = a \sin(\omega t + \phi)$

ដែល: a : ជាអំព្វីទុតនៃរលកតម្រួត(m) ω : ជាពុលសាស្ត្រនៃរលក(rad/s) និង ϕ : ជាមុំជាសមីមូលនៃរលក(rad)។

២៣. ដូចម្តេចដែលហៅថា វ៉េស្តូណង់? តើវ៉េស្តូណង់មានប៉ុន្មានប្រភេទ? ចូរឲ្យនិយមន័យនៃប្រភេទនីមួយៗ។ **ចម្លើយ:** វ៉េស្តូណង់: គឺជាលំអៀងរបស់ប្រព័ន្ធលំយោលនៅត្រង់អំព្វីទុតអតិបរមា និងប្រេកង់ដែលមានខួបតូច។ គេចែកវ៉េស្តូណង់ជាពីរប្រភេទគឺ:

- វ៉េស្តូណង់ស្ទក់: ជាវ៉េស្តូណង់ដែលមានអំព្វីទុតមិនសូវខ្លាំង តែមានដែនវ៉េស្តូណង់ធំ។
- វ៉េស្តូណង់គ្មាន: ជាវ៉េស្តូណង់ដែលមានអំព្វីទុតខ្លាំង តែមានដែនវ៉េស្តូណង់តូច។

២៤. តើអំព្វីទុតនៃរលកតម្រួត និងលំយោលដូចគ្នាដែរឬទេ? ចូរពន្យល់។

ចម្លើយ: អំព្វីទុតនៃរលកតម្រួត និងលំយោលមិនដូចគ្នាទេព្រោះ:

- អំព្វីទុតនៃរលកតម្រួត: គឺជាបម្លាស់ទីអតិបរមានៃអង្គធាតុធៀបនឹងទីតាំងលំនឹង។
- លំយោល: គឺជាចលនាខួបដែលអង្គធាតុធ្វើចលនាសងខាងទីតាំងលំនឹង។

២៥. ដូចម្តេចដែលហៅថាចលនាស៊ីនុយសូអ៊ីត? តើអេឡុងកាស្ត្រុងរបស់រលកពីរ មានតម្លៃដូចម្តេចកាលណាចលនាលំយោលស៊ីនុយសូអ៊ីតពីរមានចលនាលម្អិតជាស? **ចម្លើយ:**

- ចលនាស៊ីនុយសូអ៊ីត: ជាចលនាមានដ្យាក្រាមនៃលំយោលជាអនុគមន៍ស៊ីនុយសូអ៊ីតនៃពេល(ចលនាខួប-រលក)។
- អេឡុងកាស្ត្រុងរបស់រលកពីរ មានតម្លៃផ្ទុយគ្នា កាលណាលំយោលស៊ីនុយសូអ៊ីតពីរ មានចលនាលម្អិតជាស។

២៦. ដូចម្តេចដែលហៅថា បាតុភូតអាំងទែផេរ៉ង់? ហើយបាតុភូតនេះមានប៉ុន្មានប្រភេទ? **ចម្លើយ:**

- បាតុភូតអាំងទែផេរ៉ង់: គឺជាបាតុភូតដែលកើតចេញពីរលកពីរដែលមាន $(a, T, \omega, \lambda, f)$ ដូចគ្នាជាលក្ខណៈកាត់គ្នាក្នុងមជ្ឈដ្ឋានតែមួយ។
អាំងទែផេរ៉ង់មានពីរប្រភេទគឺ: អាំងទែផេរ៉ង់សង់ និងអាំងទែផេរ៉ង់បំផ្លាញ។

២៧. ដូចម្តេចដែលហៅថា បាតុភូតឌីប្រាក់ស្យុង? **ចម្លើយ:**

- ឌីប្រាក់ស្យុង: ជាបាតុភូតដែលកើតមានឡើងកាលណារលកប្តូរទិសដៅដំណាលពេលឆ្លងកាត់រង្វះ។

២៨. ដូចម្តេចដែលហៅថា ប្រង់អាំងទែផេរ៉ង់? **ចម្លើយ:**

- ប្រង់អាំងទែផេរ៉ង់: គឺជាខ្សែកោងអ៊ីបេបូលដែលកាត់តាមចំណុចអំព្វីទុតអតិបរមា និងអំព្វីទុតអប្បបរមា។

២៩. ហេតុអ្វីបានជាគេធ្វើប្រអប់ត្រីវិស័យពីស្ពាន់ ឬជ័រផ្លាស់ស្ទិច? ហេតុអ្វីមិនធ្វើពីដែក? **ចម្លើយ:**

- គេធ្វើប្រអប់ត្រីវិស័យពីស្ពាន់ ឬជ័រផ្លាស់ស្ទិច ព្រោះស្ពាន់ និងជ័រផ្លាស់ស្ទិច វាគ្មានជម្រាប់ម៉ាញ៉េទិច និងគ្មានឥទ្ធិពលលើទ្រនិចត្រីវិស័យ(ទ្រនិចត្រីវិស័យមានលក្ខណៈឆក់ទាញដែក) ។

៣០. តើគេប្រើវិធានដៃស្តាំយ៉ាងដូចម្តេច ដើម្បីកំណត់ទិសដៅខ្សែដែនម៉ាញ៉េទិច ករណីចរន្តត្រង់ ? ករណីចរន្តរង ?

ចម្លើយ: ដើម្បីកំណត់ទិសដៅខ្សែម៉ាញ៉េទិច គេប្រើវិធីដៃស្តាំ:

- ករណីចរន្តត្រង់: កន្លែកមេដៃតាមទិសដៅចរន្ត (I) រួចក្តោបប្រមាមទាំងបួនតាមទិសដៅដែនម៉ាញ៉េទិច(B) ។
- ករណីចរន្តរង: ក្តោបប្រមាមទាំងបួនតាមទិសដៅចរន្ត (I) រួចកន្លែកមេដៃតាមទិសដៅដែនម៉ាញ៉េទិច (B) ។

៣១. ដូចម្តេចដែលហៅថាមេដែក ? តើមេដែកចែកចេញជាប៉ុន្មានប្រភេទ ? ចូរឲ្យនិយមន័យនៃប្រភេទនីមួយៗ ព្រមទាំងរកឧទាហរណ៍តាមប្រភេទនៃមេដែកនីមួយៗមកបញ្ជាក់ផង ? ចូររៀបរាប់ពីលក្ខណៈសម្គាល់នៃមេដែក ។

ចម្លើយ: មេដែក: គឺជាអង្គធាតុដែលអាចឆក់ទាញដែក និងកម្ទេចដែកបាន ។ មេដែកចែកចេញជាពីរប្រភេទគឺ:

- មេដែកធម្មជាតិ គឺជាមេដែកដែលមានស្រាប់ក្នុងធម្មជាតិ ។ ឧទាហរណ៍: ដែកអុកស៊ីតម៉ាញ៉េទិច (Fe_3O_4) ។
- មេដែកសិប្បនិម្មិត គឺជាមេដែកដែលបង្កើតដោយមនុស្ស ។ ឧទាហរណ៍: មូលមេដែក របារមេដែក និងមេដែករាងអក្សរ U ។ រៀបរាប់ពីលក្ខណៈសម្គាល់នៃមេដែក:
- មានរាងច្បាស់លាស់ ហើយរឹង ។
- មានប៉ូលពីរ គឺ S(ត្បូង) និង N(ជើង) ។
- ឆក់ខ្លាំងត្រង់ប៉ូលទាំងពីរបស់វា ។
- អាចឆក់ដែក និងកម្ទេចដែកបាន ។

៣២. តើអ្វីខ្លះជាប្រភពនៃដែនម៉ាញ៉េទិច ? តើអាំងឌុចស្យុងម៉ាញ៉េទិចត្រូវបានគិតជាអ្វី ?

ចម្លើយ: ប្រភពនៃដែនម៉ាញ៉េទិចមាន: មេដែក ផែនដី និងចរន្តអគ្គិសនី ។ អាំងឌុចស្យុងម៉ាញ៉េទិច ត្រូវបានគិតជាតេស្តា(T) ។

៣៣. តើរ៉ិចទ័រដែនម៉ាញ៉េទិចត្រង់ផ្ចិតនៃសូលេណូអ៊ីតមួយប្រែប្រួលយ៉ាងដូចម្តេច កាលណាអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តកើនឡើងពីរដង ? កាលណាគេប្តូរទិសដៅចរន្ត ?

ចម្លើយ: រ៉ិចទ័រដែនម៉ាញ៉េទិចត្រង់ផ្ចិតនៃសូលេណូអ៊ីតមួយប្រែប្រួលកាលណា:

- ចរន្តកើនឡើងពីរដង នោះដែនម៉ាញ៉េទិចកើនពីរដងដែរ តាម $B = \mu_o \frac{NI}{l}$ ។
- ប្តូរទិសដៅចរន្ត នោះដែនម៉ាញ៉េទិចប្តូរទិសដៅដែរ តាមវិធានដៃស្តាំ ។

៣៤. ដូចម្តេចដែលហៅថា ដែនម៉ាញ៉េទិច ?

ចម្លើយ: ដែនម៉ាញ៉េទិច: ជាលំហដែលនៅព័ទ្ធជុំវិញមេដែក ហើយអាចបង្កើតនូវកម្លាំងម៉ាញ៉េទិចបាន ។

៣៥. ដូចម្តេចដែលហៅ ដែនម៉ាញ៉េទិចឯកសណ្ឋាន ? ហើយដែននេះកើតមាននៅត្រង់ណាខ្លះ ?

ចម្លើយ: ដែនម៉ាញ៉េទិចឯកសណ្ឋាន គឺជាដែនម៉ាញ៉េទិចដែលមានខ្សែដែនជាបន្ទាត់ស្របគ្នា មានទិស ទិសដៅដូចគ្នាអាំងតង់ស៊ីតេស្មើគ្នាជានិច្ច ។ ដែនម៉ាញ៉េទិចឯកសណ្ឋានកើតមាន:

- នៅខាងក្នុងសូលេណូអ៊ីត ។
- នៅចន្លោះប៉ូលទាំងពីរនៃមេដែករាង U ។
- នៅចន្លោះបូមីន ហ៊ីម-ហ៊ីល ។

៣៦. ដូចម្តេចដែលហៅថាអាំងឌុចតង់នៃសៀគ្វី ? តើវាអាស្រ័យនឹងអ្វីហើយមានខ្នាតដូចម្តេច ?

ចម្លើយ: អាំងឌុចតង់ គឺជាមេគុណសមាមាត្ររវាងកូចម៉ាញ៉េទិច Φ និងចរន្ត I (ប្រែប្រួល) ។ វាអាស្រ័យនឹងរាងធរណីមាត្រងាយរបស់បូមីន ហើយមានខ្នាតគិតជា ហង់រី (H) ។

៣៧. តើដែនម៉ាញ៉េទិច និងភូមិម៉ាញ៉េទិចខុសគ្នាយ៉ាងដូចម្តេច ? មានខ្នាតគិតជាអ្វី ?

ចម្លើយ: ដែនម៉ាញ៉េទិច និងភូមិម៉ាញ៉េទិចខុសគ្នា

- ដែនម៉ាញ៉េទិច គឺជាលំហដែលនៅព័ទ្ធជុំវិញមេដែក ហើយអាចបង្កើតនូវកម្លាំងម៉ាញ៉េទិចបាន។ អាំងឌុចស្យុង (B) មានខ្នាតគិតជា តេស្លា (T) ។
- ភូមិម៉ាញ៉េទិច គឺជាទំហំសម្រាប់សម្គាល់ចំនួនខ្សែដែនម៉ាញ៉េទិចដែលឆ្លងកាត់ផ្ទៃមួយ។ ភូមិអាំងឌុចស្យុង (Φ) មានខ្នាតគិតជា វ៉ែប៊ែរ (Wb) ។

៣៨. ដូចម្តេចដែលហៅថាសូលេណូអ៊ីត ? ចូរឲ្យលក្ខណៈសម្គាល់នៃរ៉ូប៊ីនេដេនម៉ាញ៉េទិចក្នុងសូលេណូអ៊ីត ។

ចម្លើយ: សូលេណូអ៊ីត: គឺជាបូមីនដែនមានប្រវែងជាងកាំ៥ដង ($l \geq 5R$) ។ ដែនម៉ាញ៉េទិចក្នុងសូលេណូអ៊ីតជាដែនឯកសណ្ឋានដែលមានលក្ខណៈសម្គាល់:

- ចំណុចចាប់: ត្រង់ផ្ចិតនៃសូលេណូអ៊ីត ។
- ទិស: ស្របនឹងអ័ក្សសូលេណូអ៊ីត ។
- ទិសដៅ: កំណត់តាមវិធានដៃស្តាំ ។
- ម៉ូឌុល: $B = \mu_0 nI = \mu_0 \frac{N}{l} I$ ។

៣៩. ចលនាផង់ផ្ទុកបន្ទុកអគ្គិសនីជ្រាស់ទីក្នុងដែនម៉ាញ៉េទិចឯកសណ្ឋាន $\vec{B}$ តើពេលណាវាមាន: ចលនាត្រង់ ចលនារង និងចលនាលើគន្លងស្បៀងរាល់ ? **ចម្លើយ:**

- ចលនាត្រង់: កាលណា ($\vec{v}_0 \uparrow \vec{B}$) ឬ ($\vec{v}_0 \downarrow \vec{B}$)
- ចលនារង: កាលណា ($\vec{v}_0 \perp \vec{B}$)
- ចលនាលើគន្លងស្បៀងរាល់: កាលណា $\alpha = (\vec{v}_0, \vec{B})$

៤០. ដូចម្តេចដែលហៅថាស្មូបិចក្រាប ?

ចម្លើយ: ស្មូបិចក្រាប: គឺជាឧបករណ៍សម្រាប់ញែកអ៊ីសូតូបនៃធាតុគីមី កំណត់ភាគរយនៃអ៊ីសូតូប វាស់ម៉ាស់នៃអ៊ីសូតូបវិភាគល្បាយ ឧស្ម័ន ឬអង្គធាតុរឹង និងកំណត់រូបមន្តលាតនៃអង្គធាតុសមាសសីរាង្គ ។

៤១. ដូចម្តេចដែលហៅថាបាតុភូតអាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញ៉េទិច ? **ចម្លើយ:** ជាបាតុភូតដែលកើតមានឡើងនៅពេលដែលមានបម្រែបម្រួលដែនម៉ាញ៉េទិច ឬបម្រែបម្រួលភូមិម៉ាញ៉េទិចកើតមានក្នុងបូមីន ។

៤២. ដូចម្តេចដែលហៅថាភូមិម៉ាញ៉េទិច ?

ចម្លើយ: ភូមិម៉ាញ៉េទិច ឬភូមិអាំងឌុចស្យុង: គឺជាទំហំសម្រាប់សម្គាល់ចំនួនខ្សែដែនម៉ាញ៉េទិចដែលឆ្លងកាត់ផ្ទៃមួយ ។

៤៣. ដូចម្តេចដែលហៅថាចរន្តអាំងឌ្វី ?

ចម្លើយ: ចរន្តអាំងឌ្វី: គឺជាចរន្តដែលកើតមានឡើងនៅពេលមានបម្រែបម្រួលដែនម៉ាញ៉េទិចឆ្លងកាត់សៀគ្វី ។

៤៤. ចូរពោលច្បាប់ឡិនដើម្បីកំណត់ទិសដៅចរន្តអាំងឌ្វី។ **ចម្លើយ:**

- ច្បាប់ឡិនទី១: ចរន្តអាំងឌ្វីមានទិសដៅយ៉ាងណាឲ្យផលរបស់វាប្រឆាំងនឹងបុព្វហេតុអ្នកឲ្យកំណើតវា ។
- ច្បាប់ឡិនទី២: ចរន្តអាំងឌ្វីបង្កើតដែនម៉ាញ៉េទិចថ្មីមួយដើម្បីប្រឆាំងនឹងបម្រែបម្រួលភូមិម៉ាញ៉េទិចដែលឆ្លងកាត់វា ។

៤៥. ដូចម្តេចដែលហៅថាចរន្តភូគូល ឬចរន្តអេឌី ?

ចម្លើយ: ចរន្តភូគូល ឬចរន្តអេឌី: គឺជាចរន្តដែលកើតឡើងកាលណាភូមិម៉ាញ៉េទិចឆ្លងកាត់ដុំលោហៈប្រែប្រួល ។

៤៦. ដូចម្តេចដែលហៅថាជនិតាអគ្គិសនី ?

ចម្លើយ: ជនិតាអគ្គិសនី: គឺជាឧបករណ៍មួយដែលបង្កើនថាមពលមេកានិចទៅជាថាមពលអគ្គិសនី។

៤៧. ដូចម្តេចដែលហៅថាម៉ូទ័រអគ្គិសនី?

ចម្លើយ: ម៉ូទ័រអគ្គិសនីជាឧបករណ៍ដែលបង្កើនថាមពលអគ្គិសនីទៅជាថាមពលមេកានិច។

៤៨. បាតុភូតអូតូរាំងឌុចស្យុងកើតមាននៅពេលណា? ចូរលើកឧទាហរណ៍មួយមកបង្ហាញពីបាតុភូតនេះ។

ចម្លើយ: បាតុភូតអូតូរាំងឌុចស្យុងកើតមាននៅពេលបិទ ឬពេលបើកចរន្តឲ្យរត់កាត់សៀគ្វីដែលមានបូមីន ក្នុងរយៈពេលខ្លី ឬនៅពេលដែលមានបម្រែបម្រួលចរន្តឆ្លងកាត់បូមីន។

ឧទាហរណ៍: បូមីនតស៊ើរី និងចង្កៀងមួយ ពេលបិទកុងតាក់ (K) ចង្កៀងភ្លឺបន្តិចម្តងៗ មុននឹងភ្លឺធម្មតា ឬពេលបើកកុងតាក់ (K) ។

៤៩. ដូចម្តេចដែលហៅថាបាតុភូតអូតូរាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច?

ចម្លើយ: បាតុភូតអូតូរាំងឌុចស្យុងអេឡិចត្រូម៉ាញេទិច: គឺជាបាតុភូតកើតមានឡើងនៅពេលដែលចរន្តប្រែប្រួលឆ្លងកាត់បូមីន។

៥០. ដូចម្តេចដែលហៅថាអាំងឌុចតង់នៃសៀគ្វី? តើវាអាស្រ័យនឹងអ្វីហើយមានខ្នាតដូចម្តេច?

ចម្លើយ: អាំងឌុចតង់នៃសៀគ្វី: គឺជាមេគុណសមាមាត្ររវាងភូមិម៉ាញេទិច (Φ) និង ចរន្ត (i) (ប្រែប្រួល) ។ វាអាស្រ័យនឹងរាងធរណីមាត្រងាយរបស់បូមីន ហើយមានខ្នាតគិតជាហង់រី(H) ។

៥១. តើលំយោលអគ្គិសនីជាអ្វី? លំយោលអគ្គិសនីមានប៉ុន្មានប្រភេទ? អ្វីខ្លះ?

ចម្លើយ: លំយោលអគ្គិសនី គឺជាបាតុភូតដែលកើតឡើងនៅពេលមានការបន្ថែមថាមពលពីក្នុងដងសាទ័រ ទៅបូមីន និងការបន្ថែមថាមពលពីបូមីន ទៅក្នុងដងសាទ័រវិញ សារចុះ សារឡើង។

លំយោលអគ្គិសនីចែកចេញជាពីរប្រភេទគឺ: លំយោលអគ្គិសនីថេរ និងលំយោលអគ្គិសនីថយ។

៥២. ក្នុងសៀគ្វី (R,L) ក្រោយរយៈពេល $t = \tau; t = 2\tau; t = 3\tau; t = 4\tau; t = 5\tau$ និង $t = \infty$ តើអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តដែលឆ្លងកាត់សៀគ្វីសម្រេចបានប៉ុន្មានភាគរយនៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍?

ចម្លើយ: អាំងតង់ស៊ីតេចរន្តខណៈ i (ពេលបិទកុងតាក់): $i = I_p (1 - e^{-\frac{t}{\tau}})$

- បើ $t = \tau$ គេបាន $i = 0.63I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 63% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។
- បើ $t = 2\tau$ គេបាន $i = 0.86I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 86% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។
- បើ $t = 3\tau$ គេបាន $i = 0.95I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 95% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។
- បើ $t = 4\tau$ គេបាន $i = 0.98I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 98% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។
- បើ $t = 5\tau$ គេបាន $i = 0.99I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 99% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។
- បើ $t = \infty$ គេបាន $i = 1.00I_p$ មានន័យថាចរន្តកើនបាន 100% នៃចរន្តក្នុងរបបអចិន្ត្រៃយ៍។

៥៣. តើចរន្តឆ្លាស់ដែលងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាជាងគេជាចរន្តអ្វី? សរសេរកន្សោមអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តខណៈនេះ។

ចម្លើយ: ចរន្តឆ្លាស់ដែលងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាជាងគេជាចរន្ត: គឺចរន្តឆ្លាស់ស៊ីនុយសូអ៊ីត។ សមីការ $i = I_m \sin(\omega t + \phi)$ ។

៥៤. ដូចម្តេចដែលហៅថាចរន្តឆ្លាស់? តើវាមានភាពខុសគ្នាពីចរន្តជាប់យ៉ាងដូចម្តេចខ្លះ? តើចរន្តឆ្លាស់ផ្តល់ផលអ្វីខ្លះ? ចូរបញ្ជាក់ពីផលនីមួយៗ។

ចម្លើយ: ចរន្តឆ្លាស់ជាចរន្តខ្ទប់ ដែលប្តូរទិសដៅពីរដងក្នុងមួយខ្ទប់។ ចរន្តឆ្លាស់ខុសពីចរន្តជាប់ត្រង់:

- ចរន្តឆ្លាស់: អាំងតង់ស៊ីតេប្រែប្រួល ហើយប្តូរទៅដៅ។
- ចរន្តជាប់: អាំងតង់ស៊ីតេថេរ ហើយមានទិសដៅច្បាស់លាស់។
ចរន្តឆ្លាស់ផ្តល់ផលបីគឺ:
- ផលកម្ដៅ: ចរន្តឆ្លាស់ប្រើឲ្យឆ្លងកាត់អង្គធាតុចម្លងអូមដើម្បីវាយកម្ដៅ។

- ផលម៉ាញ៉េទិច: ចរន្តឆ្លាស់ប្រើឲ្យឆ្លងកាត់បូមីនដើម្បីបង្កើតដែនម៉ាញ៉េទិច។
- ផលគីមី: ធ្វើអគ្គិសនីវិភាគនៃសូលុយស្យុង។

៥៥. ដូចម្តេចដែលហៅថាចរន្តប្រសិទ្ធនៃចរន្តឆ្លាស់? តើវាមានទំនាក់ទំនងដូចម្តេចជាមួយចរន្តអតិបរមា?

ចម្លើយ: ចរន្តប្រសិទ្ធនៃចរន្តឆ្លាស់: ជាអាំងតង់ស៊ីតេចរន្តជាប់ដែលឆ្លងកាត់ស៊ីស្តង់ដងដូចគ្នាហើយក្នុងរយៈពេលដូចគ្នាមានភាយបរិមាណកម្ដៅស្មើគ្នា។ មានទំនាក់ទំនង: $I_m = I\sqrt{2}$ ។

៥៦. ដូចម្តេចដែលហៅថាតង់ស្យុងប្រសិទ្ធនៃចរន្តឆ្លាស់? តើវាមានទំនាក់ទំនងដូចម្តេចជាមួយតង់ស្យុងអតិបរមា?

ចម្លើយ: តង់ស្យុងប្រសិទ្ធនៃចរន្តឆ្លាស់: ជាតង់ស្យុងថេរមួយរវាងចុងទាំងពីរនៃស៊ីស្តង់សុទ្ធមួយក្នុងរយៈពេលដូចគ្នាញ៉ាំងឲ្យមានបរិមាណកម្ដៅស្មើគ្នា។ មានទំនាក់ទំនង: $V_m = V\sqrt{2}$ ។

៥៧. ដូចម្តេចដែលហៅថាស្វ័យធានអគ្គិសនី?

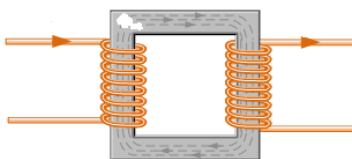
ចម្លើយ: គឺជាបាតុភូតដែលទទួលបានចរន្តធំបំផុត(អតិបរមា)ក្នុងសៀគ្វី។

៥៨. តើគេធ្វើសំណង់ប្រែប្រួលដើម្បីអ្វី?

ចម្លើយ: គេធ្វើសំណង់ប្រែប្រួលដើម្បីគណនាអំពូល និងគម្លាតផាសនៃផលបូកអនុគមន៍ស៊ីនុសូអ៊ីត។

៥៩. តើត្រង់ស្នូម៉ាទ័រ ប្រើសម្រាប់ធ្វើអ្វី? ចូរបញ្ជាក់ពីទម្រង់របស់វា?

ចម្លើយ: ត្រង់ស្នូម៉ាទ័រគេប្រើសម្រាប់តម្លើង និងបន្ថយតង់ស្យុងអគ្គិសនីនៃចរន្តឆ្លាស់។
ទម្រង់ត្រង់ស្នូម៉ាទ័រ: ជាបង្កបូមីនស្នូលដែកពីរដាក់ទន្ទឹមគ្នា។

៦០. តើក្នុងករណីណាដែលត្រង់ស្នូម៉ាទ័រជាស្លាករំលង និងស្លាករំលង?

- ត្រង់ស្នូម៉ាទ័រជាស្លាករំលង: កាលណា $\frac{V_2}{V_1} = \frac{n_2}{n_1} > 1$ ។
- ត្រង់ស្នូម៉ាទ័រជាស្លាករំលង: កាលណា $\frac{V_2}{V_1} = \frac{n_2}{n_1} < 1$ ។

សូមខ្សែទទួលបានគោលការណ៍សំខាន់ៗ!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

សូមសំណាងល្អ!